

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“-NEK KÖZLÖNYE ≡
 BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....
 Megjelenik egyszer havonként
 Előfizetési ára 1 évre 2 korona

1325/1911.

MEGHIVÓ.

Az Országos Állatvédő Egyesület *választmánya* és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének *végrehajtó-bizottsága* 1911 szeptember hó 23-án szombaton délután 4 órakor az *elnök lakásán (VI., Aréna-ut 108)* együttes

ülést tart.

Napirend: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztáros jelentése. 3. Az O. Á. V. E. függőben levő jogi ügyeiről jelentés. 4. Az állatvédő felügyelő jelentése. 5. Jelentés az O. Á. V. E. taglétszámáról. 6. Jelentés a M. Á. V. E. Sz. jelenlegi taglétszámáról. 7. Jelentés a gyermek-naptár terjesztéséről. 8. Beszámolás a Madarak és Fák napjáról az iskolákból beérkezett jelentések tárgyában. 9. Netaláni indítványok.

A földmivelésügyi miniszter ur elismerő irata.

Még mielőtt az állatvédelem és az állatvédő egyesületek ügyei hivatalosan a földmivelésügyi miniszterium ügykörébe utaltattak volna, az Országos Állatvédő Egyesület működési körénél és céljainál fogva magát elsősorban a földmivelésügyi miniszterium egyik közegének, a földmivelési ügy munkásának tekintette.

Ebből folyólag az O. Á. V. E. kötelességének tartotta, hogy időnként minden lényegesebb intézkedéséről jelentést tegyen, mely jelentések a miniszterium részéről nemcsak méltánylásban, de az intézkedések anyagi támogatásban is részesültek.

A miniszterium támogatásáról ezuttal is a legnagyobb hálával emlékezünk meg, de e támogatásnál is nagyobbra értékeljük, hogy tevékenységünk és intézkedéseink állandóan a miniszter helyeslésével találkoznak.

Ennek fényes tanujele az alábbi miniszteri leirat, mely a napokban érkezett az egyesülethez.

Midőn a legmelegebb hálával adózunk a földmivelésügyi miniszter urnak egyesületünket kitüntető leiratáért, buzdítást meritünk abból arra, hogy az eddigi irányban szívós kietartással tovább munkálkodjunk.

A velünk szövetséges állatvédő egyesületeket pedig kérjük, hogy bennünket munkánkban úgy mint eddig teljes rokonszenvvel támogatni sziveskedjenek.

A miniszteri leirat szövege a következő:

Földm. m.
 53,186 szám.
 XI—3.

Az országos állatvédő egyesületnek

Budapest, IX., Ernő-u. 11-13.

Folyó évi március 29-én, 30-án és május 2-án 486, 503 és 673 számok alatt kelt felterjesztéseiből örömmel és meglelégedéssel vettem tudomást az egyesületnek azon hasznos tevékenységéről, mely szerint az általa kiadott állatvédő falitábláknak úgy a fővárosban, mint a vidéken való terjesztése útján az állatok kímélése iránt való hangulatot, kedvet és buzgalmat a köznépbén ébreszteni, fentartani és fokozni törekszik; továbbá azon tevékenységéről, melyet a Madarak és Fák napjának felkarolása érdekében kiadott „Évkönyv“-nek és a „Miként ünnepeljük a Madarak és Fák napját“ c. kiadványnak terjesztése útján a legutóbbi időben kifejtett.

Fogadja az egyesület az országos állatvédelem előmozdítása érdekében minden irányban kifejtett üdvös és célirányos működéséért ez alkalommal is teljes elismerésemet.

Budapest, 1911 szeptember 1-én.

A miniszter helyett:
 K a z y, államtitkár.

¶ háromhónapos ebzárlat kérdéséhez.

A nem kis feltűnést és elkeseredést keltő szigorú ebzárlat, a főváros és az azt környező vidék ebtartóinak jelentékeny részét bizonytalanságban hagyja afölött, hogy minő törvény alapján s melyik paragrafus szerint hozatott az?

Az elfogultabb ebtartók és ebkedvelők nemcsak azt hangoztatják, hogy tulszigoru az, hanem vannak, akik kétségbe merik vonni annak törvényen alapuló voltát s különféle enyhítéseket sürgetnek.

Ebben talán felvilágosításul szolgál a következő citátum:

Az 1888. évi VII. t.-c.-hez adott 40.000. számú földmivelségi miniszteri rendelet 188. szakasza így szól: „Ha veszett, vagy veszettség gyanújában álló kutya, macska, farkas, róka kóborol, a hatóság . . . intézkedni köteles, hogy a kóborló állat kiirtásék. Ily esetben a hatóság elrendelni köteles, hogy addig, amíg az ily állat kóborol, a községben valamennyi kutya megkötve tartassék, ha pedig ily állat a községben kóborolt, ott valamennyi kutya 40 napig megkötve tartandó, vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva, pórázon vezetessék, az ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák pedig kiirtásanak.“

Hát az tény, hogy Budapesten talán most is kóborol, de kétségtelenül kóborolt veszett és veszettségre gyanus eb, jogos és igazságos tehát az általános ebzárlat s csak az a kérdés: 40 napra-e, vagy mint elrendelve van: 3 hónapra.

Három hónapos megfigyelésről szó van az imént idézett 40.000. számú rendelet 185. szakaszában, de csak juhra, kecskére és sertésre, mert hiszen kutyára nézve az intézkedés már az érintett 188. szakaszban adva van, a 185. szakaszban tehát ebre nézve nem volt adható.

Igy állván a dolog, csakugyan úgy tűnik fel, hogy a kutyákra kirótt három hónap nem törvényes, törvényes egyedül (az előirt esetben) a 40 nap.

Amde lássuk csak, mit mond az 1888. évi VII. t.-c. 69. szakasza. Azt mondja, hogy: „Ha valamely községben a veszettség járványává fajul, (amint bizony már tavaly és az idén azzá fajult a fővárosban), valamennyi kutya és macska kiirtása elrendelhető, avagy a hatóság a viszonyoknak megfelelően *máskép is intézkedhetik* (tehát pl. 3 hónapos zárt is elrendelhet.)

Hát talán ez az, ami egyfelől a földmivelségi miniszter, másfelől Budapest Tanácsa előtt lebegett ama három hónapos zár elrendelésekor.

Már most azok a szomszédos vármegyék is, amelyek hasonló zárlat alatt vannak, és amelyeknek egyes ebtartói egyesületünket nemkülönben e zárlat ellen való lépésre sarkalták és sarkalják, tudva az itt előre bocsátott dolgokat, bizonyára nemkülönben belenyugszanak a drákói rendelkezésbe és abba, hogy egyesületünk kötelezettségéhez hiven *azonnal* megtette a lehető, amint az már lapunk múlt havi számában is közölve volt.

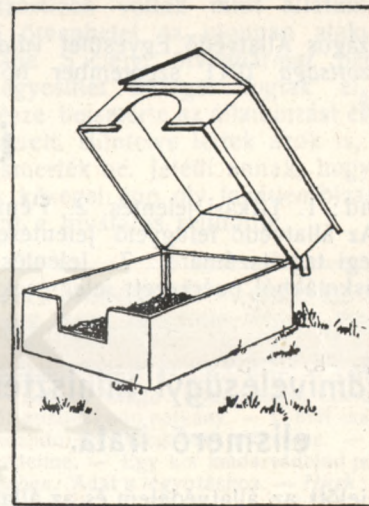
Egyesületünk most a földmivelségi miniszter urhoz fordul kérelmével, mert sajnos, a székesfőváros t. Tanácsa Egyesületünk abbéli kérvényét, hogy a 3 hónapos zárt 40 naposra szállítsa le, éppen most elutasította.

Monostori Károly.

Praktikus kutyaól.

A teljesen zárt, ládaszerű s csak a ki-bebuvásra szolgáló nyílással bíró kutyaól önként érhetőleg igen nehezen tartható tisztán s különösen a benne tanyát ütő élősködőktől nem könnyen szabadítható meg.

E bajon segitendő, indokolt a kutyaólat olykép

szerkeszteni, mikép az itt levő ábra feltünteti, tudniillik az alsó láda-félre egy felső (sarkon felemelhető és lebocsátható) láda-felet fedéllel alkalmazni. Az ilyen ólnak, mint látjuk, minden belső részéhez könnyen hozzá lehet jutni tisztítás és fertőtlenítés meg bealmozás alkalmával.

Minél jobban zárul aztán a két ládafél lezárt állapotban egymás közt, annál jobb, mert csak eként nem nyújt lehetőséget a benne tartózkodó ebre káros léghuzam keletkezésére.

Mo.

Nemzetközi állatvédő kongresszus Torinóban.

A torinói állatvédő egyesület negyven éves fennállása, valamint az olasz egység ötven éves évfordulójának megünneplésére Torinóban rendezett nemzetközi kiállítás alkalmából a folyó évi október hó 12—15-ik napjain nemzetközi állatvédő kongresszust tart, melyre az Országos Állatvédő Egyesület is meghívást nyert.

A meghívó egyesület megjegyzi, hogy ez az első és nemü kongresszus, mely Olaszországban tartatik.

Aki az olaszországi viszonyokat ismeri, annak bő alkalma nyílik tudomást nyerni arról, hogy az állatvédelem általában, de legkivált az igavonó állatokkal való elbánás és a madárvédelem mily mostoha állapotban van, úgy hogy külföldi állatvédő egyesületek állandóan panaszkodnak a visszas állapotot és szorgalmazzák az orvoslást, de ami több: az Olaszországban csekély számban létező állatvédő egyesületek jobbra külföldiek, nevezetesen angolok anyagi és szellemi támogatásával tartják fenn magukat. Ezek figyelembevétele mellett tényleg nagy jelentőséggel bír a torinói állatvédő egyesület kezdeményezése, melylyel mintegy segítségül hívja a külföld állatvédőit, hogy a tartandó nemzetközi kongresszuson megjelenvén, erősítsék az állatvédelem szellemét és hozzájáruljanak az elmaradt állapotok javulásához.

A kongresszus programjából megemlítjük azokat a kérdéseket, amelyeknek tárgyalását az egyesület óhajta. Nevezetesen:

Mely eszközökkel lehetne a népeességben az állatvédelem eszméit leghatékonyabban terjeszteni?

Igavonó állatok tenyésztése, nevelése és tartásának legokoszerűbb módjai.

Istállók építésének legjobb rendszerei.

Állatoknak tengeren és szárazföldön való szállítása tekintetében legjobb eljárások tanulmányozása.

Közutak burkolatának legokoszerűbb rendszerei.

Lovak és egyéb igavonó állatok vasalása.

A befogas, kantározás és általában a szerszámolás legokoszerűbb módjai.

Az élelmi célokra szánt állatok leölésének legokoszerűbb és legemberségesebb módjai.

Ragályos betegségekbe esett állatok levágásánál, szállításánál és eltakarításánál alkalmazandó elővigyázati szabályok.

A megtámadott házak, istállók, vasuti kocsik, szekerek stb. fertőtlenítésének legjobb módjai.

A veszettség és megelőzésének módjai.

A vivisectió visszaélések, azon módoknak tanulmányozása, melyekkel megszüntetése elérhető.

A hasznos madarak helyi védelme, a vándormadarak nemzetközi megvédése.

A hasznos és élelemre szolgáló vízi állatok pusztulásának, valamint a vizek iparüzemek által való fertőzésének megakadályozása.

dött is e népszerű ismeretterjesztő füzetkéből távolba szakadt testvéreinknek. Ezenkívül van még egy rendkívül fontos kiadványa az O. K. Tanácsnak. *Felolvasások* címen már két könyvet adott ki. Az elsőben 41, a másodikban 44 felolvasás van, melyek a tanítóknak készen adják az ismeretterjesztés eszközeit. E kitünö gyűjteményben állat- és madárvédelem is helyhez jutott. K. Nagy Sándor t. elnökünknek öt alkotmánytani és jogi művén kívül *A madarakról* címü művét és *Monostori Károly* főtitkárunknak *Főbb tudnivalók az állattenyésztésről* címü dolgozatát látjuk itt örömmel. A Tanács jelentéseket kért a tanítóktól a felolvasások I. kötetének használatáról, miként a Madarak és Fák Napjáról. 2700 példányt küldöztek szét ingyen e könyvből és 816 tanító küldött be jelentést. Ezeknek érdekesebb észrevételeit közli az O. K. T. 1909. és 1910. évi *Jelentése*, melyet Árkay Kálmán dr. ügyvezető alelnök szerkesztett és nekünk is megküldött. Hálálkodva emlegetik e jelentések, mely jótékony hatással vannak e felolvasások a nép lelkiületére, különösen azáltal, hogy elvonják a népet a kocsától. E tanulságos jelentések közül minket elsősorban azok érdekelnek, melyek az állat- és madárvédelmi felolvasásokra vonatkoznak. Így például a vámoscsaládi (Vasm.) tanító, Kemenesi Sándor, jelenti: „Eddig figyelemre sem méltatták a madarakat, de amióta nekik azokról felolvastam, a havazások alkalmával vetélkednek a madarak etetésében“. Az O. K. T. az utóbbi három iskolai évben 1188 *tanfolyamot* rendezett *analfabéták* számára, melyeken 30,156 ifju és felnőtt ember vett részt és 21,486-an tanultak meg olvasni, írni és számolni. Minden hallgató, ki sikeresen vizsgázik, kap egy *jutalomkönyvet*, nemkülönben a sikerrel működö tanítóknak is ad az O. K. T. ajándékkönyveket. Arra kértük az O. K. T.-ot, hogy e célra használja föl K. Nagy Sándor t. elnökünknek *Az ember és a kutya* c. kiváló művét, melynek III. kiadása most hagyta el a sajtót. Egyuttal kértük a tanácsot, hogy ajánlja a kebelébe tartozó 72 közművelödési egyesületnek is. Vajha mi is beléphetnénk a magyar kulturintézmények e nagy közösségébe, de sajnos, évenként 500 K. tagsági díjat mi nem bírnunk ez idő szerint fizetni. Azért mégis részt veszünk tehetségünk szerint a nagy koncertben, keressük az összekötéseket és kivivjuk annak az igazságnak általános elismerését, hogy mi is közművelödési intézmény vagyunk. Így meg is hívták Szövetségünket és annak központját az O. Á. V. E.-t a f. é. szeptember hó 8-án Kolozsvárott tartott országos nagy kulturünnepre, melyen az Erdélyrészi Magyar Közművelödési Egyesület negyedszázados jubileuma volt a közművelödési egyesületek kongresszusával kapcsolatban. Az elnökség a szövetségi titkárt bizta meg képviselővel. Szerencsés véletlen, hogy e kettös ünnep két vezérférfia állatvédö testvéreink legnagyobbjai közül való. Az egyik: Széll Kálmán b. t. t., az O. K. T. elnöke, a szentgotthárdi á. v. egyesület díszelnöke, a másik: Sándor József, az Emke ügyvezető alelnöke, a kolozsvári á. v. e. vál. tagja.

Összekötetésünk az Orsz.

Közművelödési Tanácscsal.

A bukovinai Istensegits nevü csángó község tanítója, Tóth Imre, a Madarak és Fák Napjáról irt érdekes jelentését azzal végzi, bárcsak terjeszteni lehetne ott a *Vasárnapi Könyvet* a nagyok között, miként a Gyermekeknaptárt a kicsinyek körében. Mi átirtunk az Országos Közművelödési Tanácshoz és a Tanács kül-

Fodor Árpád.

Egyesületi és szövetségi hírek.

A nyiregyházi állatvédő egyesület július hó 29-én, szombaton d. u. 4 órakor a városháza kistermében Májerszky Béla kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt tartotta közgyűlését.

Jelen voltak: Balla Jenő, Bogár Lajos, dr. Virányi Dezső, Moesz Béla, Géczy Géza, Oberländer Károly, Juhász Etele, Bánszky János, Sipos Péter, Ruhmann Andor, Pataky Lajos, Neumann Jenő, Prekopa István, Kubacska István és még többen a rendes tagok közül.

Kubacska István titkár jelentéséből közöljük a következőket:

A tagok száma: Alapító: 5; helybeli rendes: 125 tag; vidéki rendes: 2 tag.

Az egyesület vagyona készpénzben: 446 korona 78 fillér.

A gyermeknaptárakból megrendeltetett 1875 drb. és pedig 1000 drbot a város hozatott, ingyen lettek kiosztva a különböző iskolák szegénysorsu növendékei között. 875 drbot titkár hozatott és a tanítók közreműködésével eladott az iskolákban és pedig: ág. h. ev. elemi iskolában 306 drb; róm. kath. iskolában 100 drb; ref. iskolában 50 drb; gör. kath. iskolában 39 drb; izr. iskolában 50 drb; főgimnáziumban 100 drb; polgári fiu-iskolában 50 drb; iparos-tanonciskolában 50 drb; kereskedő-tanonciskolában 30 drb; a kótaji állami iskolában 30 drb. A tanítói járásköri gyűlésen 70 drb.

A fák és madarak napját május hóban az összes elemi iskolák megtartották az „Erzsébet”-ligetben. A szülők, tanügybarátok nagy számban jelentek meg.

Az „Orsz. ifj. Madárvédő Liga” 1908-ban szerveztetett az elemi, polgári, iparostanonc-, kereskedő-tanonc-iskola, főgimnázium növendékeiből. Tagjainak száma 2200. A főgimn. növendékei között a megalakítás óta nagy tevékenységet fejt ki Háhn Imre, jelenleg V. oszt. tanuló. A liga szervezője és vezetője Kubacska István tanító.

Az erdőben, ligetekben, szőlőkben, temetőben — a beérkezett jelentések szerint — a hasznos madarak feltűnően szaporodnak.

A város által eddig elhelyezett fészekoduk száma 260 drb.

Három erdőőr és két népkertiőr 3—3 korona, összesen 15 kor. jutalmat kaptak.

Állatkinzási esetekben a rendőrség igyekezett figyelmeztetéssel odahatni, hogy a lovakat tulságosan meg ne terheljék. A teherszállító vállalkozókkal és teherszállító taligásokkal van több izben kellemetlensége az állatvédő tagoknak. A rendőrség minden alkalommal készséggel áll rendelkezésre.

Mikecz Dezső alispán ur Májerszky Béla kir. tanácsos, polgármester — úgy is mint állatvédő egyesületi elnök — utján szigorú rendeletet bocsátott ki a madárvédelemre vonatkozólag.

Az egyesület 65 drb. papir-táblát nyomtatott ily felirattal: „Aki a hasznos madarakat pusztítja, azok fészkeit, tojásait, fiait kiszedi, 100 koronáig büntethető.”

E feliratos táblák valamennyi városi, tanyai iskolákban, vámházakban, szőlőkben, erdőben, népkertben, temetőkben ki vannak függesztve.

A táblákat Jóna Elek könyvnyomdatulajdonos díjtalanul készítette.

Nagy Ákos és Mayer Béla közös hadseregbeli huszárnagy urak nagy érdeklődést tanúsítanak a madárvédelem iránt. 8 drb. madárvédelmi táblát szereztek ki a kaszárnya-épületek falaira. A kaszárnya körüli kertben — a várostól kapott — 15 drb. fészekodut kihelyeztették. A legénységet oktatják a madárvédelemre. A hasznos madarakra való flóbertezést betiltották.

Macsánszky Lajos evang. tanító ur 14 tanyai iskolában tartott előadást a vértetű káráról és pusztításáról, ez alkalommal kiterjeszkedett a madárvédelemre.

Az évről vizsgákon az elnökség mindig felhívja a gyermekek figyelmét a madarak nagy hasznára és az állatokkal jó bánásmódra.

Az egyesület bevétele 488 K 40 f. Kiadása 488 korona 40 fillér.

Vagyonmérés:

Készpénz takarékp. könyvön	300 K — f.
Készpénz a pénztárban	51 K 78 f.
Tagdíjhátrányokban	95 K — f.

Vagyon: 446 K 78 f.

Elnök tisztársai nevében is — köszönetet mondva a 3 évi támogatásért — felkéri Bogár Lajos tagot, hogy — a tisztújítás tartamára — az elnöki széket foglalja el.

A tisztikar, választmányi tagok, számvizsgálók, a szövetségi nagygyűlésre kiküldöttek egyhangulag választották meg és pedig:

Elnök Májerszky Béla kir. tanácsos, polgármester. Ügyvezető alelnök Balla Jenő városi pénzügyi tanácsos. Másod alelnök Leffler Sámuel főgimn. igazgató. Pénztáros Surányi Imre bankigazgató. Ügyész Halasy János ügyvéd. Jegyző Vargha Ferenc tanító. Titkár Kubacska István tanító. Választmányi tagok: Mikecz Dezső alispán, dr. Wilt György kir. tanfelügyelő, Bogár Lajos városi főjegyző, dr. Virányi Dezső kir. törv. bír. Trak Géza városi tanügyi tanácsos, Paulik János lelkész, Kertész Bertalan rendőrfőkapitány, Juhász Etele rendőralkapitány, Jánószky Endre városi gazdasági előadó, Ungár Lajos magánzó, Okolicsányi Géza nyug. megyei pénztáros, Csengery Mihály földbirtokos, Géczy Géza városi árvaszéki ülnök, dr. Prok Gyula ügyvéd, Zimmermann Rezső és dr. Radó Endre főgimn. tanárok, Barzó Pál iparos, Moesz Béla városi aljegyző, Sipos Péter városi adóhivatalnok, Kardos István és Gáspár Gézáné polgári iskolai igazgatók, Orsovsky Gyula, Ruhmann Andor, Szabó Pál, Varga György, Fábíán Ferenc, Stoll Ernő tanítók. Számvizsgáló bizottság: Ozvald József, Sipos Péter, Neumann Jenő.

Szövetségi nagygyűlésre kiküldöttek: Balla Jenő, Kubacska István.

IRODALOM.

„A nagyváradi állat(madár)védő egyesület jelentése 1910. évről“ címen külön füzetben is megjelent az egyesület beszámolója, melyet dr. Tóth Mihály egyesületi ügyvezető alelnök állított össze.

Lényegében ismertelve volt már e működés lapunk f. évi 6. számában, megemlítjük azonban itt, hogy benfoglaltatik a füzetben I. az 1911. évi közgyűlés teljes jegyzőkönyve. II. Tóth Mihály dr. kiváló évi jelentése s külön van még szó a füzetben az állatkinzásokról, madárvédelemről, az állatvédelmi nevelésről. Különben a füzet a tagok névsorát is közli.

„Az ember és a kutya.“ Irta K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bír. az O. Á. V. E. tb. elnöke. Harmadik bővített kiadás. Kiadta az O. Á. V. E. Ára 1 korona.

Az illusztris szerzőnek ez a munkája két első kiadásában már általános feltűnést keltett és nagy érdeklődésnek lett tárgyává. Már azokat is, mint felettén közhasznúakat, a belügyminiszter ur a törvényhatóságok figyelmébe ajánlotta; most, ezen tetemesen bővített, új adatokkal gazdagított 3-ik kiadást is melegen ajánlja a miniszter ur, mint olyant, amely „könnyen érthető népies modorban ismerteti a kutyákkal való helyes bánásmódot, az ebtartási szabályokat, a felesleges kutyák okozta károkat és az ebadó célszerű voltát, továbbá a veszettség okait, tüneteit és az ellene való védekezés módját, közben pedig idézi jóformán az összes törvényes rendelkezéseket.

Valóban alig is lehet már az emberiségnek és az állatállománynak a veszettségből eredő veszedelmei és az azoktól való védekezés kérdésében valami érdekes és fontos, ami e 100 oldalra terjedő műben benn nem foglaltatik. Mind a benne foglalt tudnivalókkal fegyverkezve kellene lennie minden embernek, hogy az ebveszettség okozta rettenetes veszedelmet legyőzni és megszüntetni segítse.

Vegyük meg ezt az olcsó, de kiváló, rendkívül érdekes és hasznos könyvet és véssük emlékezetünkbe a benne foglaltakat a magunk és hasznos, nagy értékű képviselő állatállományunk védelmében.

(=)

„A magyarországi állatvédő egyesületek szövetsége és az orsz. állatvédő-egyesület évkönyve 1910. évről“. Az előző évek hasonló évkönyveinek sorozatához méltóan csatlakozik ez az 1910. évi, sőt kimagaslóan azok közül gazdagabb, terjedelmesebb tartalmával, mely a következő:

Bevezetés. I. Jelentés az „Országos Állatvédő Egyesület“ és a „Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége“ együttes közgyűléséről. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ 1910. évi vagyonmérlege. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ folyó pénzének 1910. évi zárszámadása. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ 1911. évi költségelőirányzata. II. „A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége“. III. „A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez“ tartozó egyesületek. 1911. évi május 14-ike óta alakult egyesületek. IV. Ez idő szerint nem működő egyesületek. V. Az „Országos

Állatvédő Egyesület“ tiszteletbeli tagjai. VI. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ javára tett hagyatékok. VII. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ tagjainak névsora. VIII. Az „Országos Állatvédő Egyesület“ által kiadott pénzbeli jutalmak.

Társ Egyesületeknek az O. Á. V. E. ingyen küldi meg az évkönyvet.

„A sertés tenyésztés alapvonalai“ (harmadik javított és bővített kiadás, 38 ábrával. Irta Monostori Károly. Ára 2 kor. 50 fill.)

Az állattenyésztési és állategészségtani nagyszámú szakműveiből jól ismert szerző e populáris munkájának jelen kiadása kétségtelenül szívesen látott és fogadott olvasmány lesz, kivált kisgazdák körében, mert amellet, hogy 120 oldalon mesteri rövideggel, de a mai színvonalon kimerítően mindazt adja, ami a tárgyban a sertés tenyésztő gazdát érdeklí, még felettén vonzó, jó magyar írómondásával kellemessé is teszi mondandóit az olvasó számára.

Állattani, bonctani és élettani tájékoztatás után ügyesen illusztrálva ismerteti a fontosabb hazai és külföldi sertésfajtákat; majd a tenyésztés főbb szabályait, a szaporításnak, felnevelésnek, takarmányozásnak egész mibenlétét, a gondozást, kezelést eseteli; aztán szól az elhelyezésről, istállózásról, legeltetésről. Ismerteti az élemedett sertések takarmányozását, a különféle eleségeket, azok nyújtásának formáját, adagát. Tárgyalja igen tanulságosan a kicsinyben és nagyban való hizlalásnak minden alakját, ezekben elérhető eredményeket. Szól az ölésről, feldolgozásról, értékesítésről, zsir, szalonna, sonka stb. készítéséről és végül igen figyelemreméltó fejtegetésbe bocsátkozik az állategészségügyi tudnivalók fölött.

Szóval érdekes, jó és hasznos könyv e mű, melyet emiatt ajánlani merünk.

„Mezőgazdák.“

Állatok világa.

Az **száj- és körömfájásról.** Az állatok járványos betegségei közül a legutóbbi időben leginkább elterjedt a száj- és körömfájás, mely az állattulajdonosoknak és állatkereskedőknek egyaránt igen nagy, szinte kiszámíthatatlan károkat okozott. A száj- és körömfájás fertőző természetű, ragadós betegség, mely alacsony lázzal jelentkezik, a szájban és a körömkön, gyakran a tőgyön is hólyagok keletkeznek, melyek később kifelélyesednek. A betegség leginkább a szarvasmarhán és a sertésen fordul elő, de megkaphatják juhok, kecskék, kutyák, macskák stb., az ember is. A betegség okozója nem ismeretes, az azonban bizonyos, hogy a hólyagok tartalmában fordul elő és ezekből kijutva a vele szennyezett takarmány, eszközök stb. útján fertőzi be, betegíti meg a többi állatot. A fertőzés után legkésőbb egy hét múlva alacsony lázzal, nyálazással, sántitással jelentkezik a betegség, majd hólyagok keletkeznek, ezek felrepednek, kifelélyesednek. Ha a tőgy is megbetege-

dett, a fejés fájdalmat okoz, a kifejt tej főzésekor meg-
alvad. A betegség többnyire jóindulatu, a beteg állatok
rendszerint két hét alatt vagy még előbb is meggyó-
gyulnak, ritkább a rosszindulatu alakja, melynél a belső
szervek (főleg a sziv) is megbetegednek. A száj- és
körümfájás által okozott károk tehát nem az elhullásra
vezetendők vissza, hanem az állatok sulybeli csökke-
nésére, a tejelés és a munkaképesség (sántaság miatti)
csökkenésére, végül azokra a forgalmi korlátozásokra,
melyeket a betegség ragadós természete miatt rendel-
nek el (községi zárlatok, vásárok betiltása, stb.). Meg-
kísérelték a száj- és körümfájás ellen védő ojtásokkal
védekezni (Loeffler), azonban mindedig kevés sikerrel.
A száj- és körümfájás hivatalból bejelentendő betegség.

Dr. Z.

Különös fészkelő alkalmatlóság. Egy vasuti állomás
mellett folyó patak medrének tisztogatása alkalmával
egy bizonyára kiérdemült valamiféle kisebb füllesztő,
vagy nagyobb kávépörkölőgépnél üres félgömb alakú
s tetején tojáshíj nyílással bíró részét emelték ki a
munkások s rátették azt alig 1 méternyi távolságban
a szélső sín mellett egy oszlopra úgy, hogy tojáshíj
nyílása oldalaslag az ég felé nézett. Napok mulva észre-
vették, hogy a félgömbre barázdabillegető pár jár s
később megállapították, hogy a zajos, forgalmas hely
dacára a félgömbben tényleg fészket vertek e madarak s
abban már 4 csipogó fióka is van.

Valóban, különösségben méltó párja ez azoknak
az itt közölt eseteknek, amelyekben ágyucsóbe, el-
vesztett kesztyűbe, levélszekrénybe stb. verték fel fész-
küket különféle madarak.

M. K.

Az egerésző ölyv, amennyire eddigi ismereteink-
ből következtetni lehet, az u. n. semleges ragadozók
közé sorozható. Maga *Brehm*, a következőleg nyilatko-
zik e rossz hírű vadszárnyas felől.

E madár kártételeit az emberek átlag tulozva em-
legetik, haszonhajtását pedig lekicsinylik. Pedig a dolog
nem egészen így áll. Az én tapasztalataim — de sok
más tapasztalat is, ezt bizonyítják. Tagadhatatlan, hogy
az egerésző ölyv a káros egérféléken kívül ráront pl. a
fiatal nyulra, s nagyobb, megsebzett, beteg, magával
jőtehetetlen vadra is, nyáron és őszkor talán az egész-
séges, élő fácánra és fogolyra is és bizonyos végre,
hogy fiókáinak eleségül mindenféle apró hasznos ma-
darakat hord; fő eleségét azonban az év jelentékeny
részében a különféle kártékony egér, patkány, külön-
féle kigyó, béka, csiga, sáska és más kártékony rovar
s azok lárvája képezi, mi több, az annyira veszedelmes
skorpiót is irtja, úgy hogy hasznossága káros voltán
bizonyára tul emelkedik s e tekintetben legalább is
semlegesnek vehető.

(ik.)

A világ hasznos háziállatállománya a római nem-
zetközi mezőgazdasági intézet adatai szerint az 1909.
évit az 1910. évvél összehasonlítva, a következő szá-
porodást, illetőleg fogyást mutatja. A szarvasmarha-
állomány gyarapodott Európában 5. Északamerikában
19.5, Ausztráliában pedig 3 millió darabbal; a juh
Európában 8.5 millióval megkevesbedett, de emelkedett
Északamerikában 15.5, Délamerikában 5.7, Ausztráliá-

ban pedig 24 millió darabbal; a sertések száma emel-
kedett Európában 7, Északamerikában 11, de már Dél-
amerikában csak 0.8 millió darabbal. Nagy átlagban
tehát örvendetes erős emelkedés mutatkozik. (r. r.)

Madárvédelem.

Temetőink mint madárvédelmi telepek. Indítványoz-
tam volt a Sárosmezei Állat- és Madárvédő Egyesü-
letnek: alakítsa át megyénk községi temetőit madár-
védelmi telepekké. Nem merem volna remélni, hogy
oly rövid időn belül tervem sikerül is. Ma már ugy
az eperjesi róm. kath., mint az ág. hitv. evangélikus
temetőt sikerült madárvédelmi teleppé átalakítanunk.
Hogy oly gyorsan vihettük keresztül ezen tervünket,
köszönhetjük azt elsősorban a m. kir. földmivelésügyi
minisztériumnak, amely 100 drb odut bocsátott ingyen
rendelkezésünkre, továbbá köszönhetjük a nagyközön-
ségnek, ki ezen eszménket felette szimpatikusan és
lelkedességgel fogadta, illetve támogatta. Az első odu-
akasztást május 30-ikán eszközöltük. Kiakasztásra került
akkor 10 odu. Ezeket kivétel nélkül elfoglalták a temető
hasznos énekesei, sőt ki is repültek belőlük fiatal, kis
fiókáik. Julius 29-én akasztottunk ki újból 114 drb odut.

Ma már összesen 124 drb B. odu van két te-
metőnkön elhelyezve. Ez igen számottevő mennyiség!
Kérjük ez uton az illető sirhelytulajdonosokat, kiknek
elhunytaikhoz jutott egy ilyen fészkelőmadárodú, vigyáz-
zanak arra, kísérik figyelemmel lakóinak viselkedését
és óvják meg azokat a szivtelen, durva támadásoktól.
Nagyon megérdemlik ezen tollas barátaink a szeretetet,
a kis szórakozásszámba menő gondozást, felügyeletet;
nagyon meg fogják azt hálálni, csengő, a bánatos
szívet vigasztaló énekkel és rovarpusztítással! Egyházi
hatóságainkat, kik temetőinken a felügyeletet gyakorol-
ják, szintén kérjük: oktassák ki a temetőőröket a ma-
darak közigazdasági hasznáról és bízzák meg őket a
hivatalos felügyelettel, hogy éretlen gyermekhad eset-
leges romboló, pusztító munkát közöttük véghez ne
vihessen. Temetőink madarainak téli etetéséről és az ott
felette felszaporodott kóbor macskáknak emberséges irtá-
sáról egyesületünk fog gondoskodni. Így cselekedve, így
haladva 1—2 esztendő multával az eperjesi temetőkről
országszerte fognak beszélni. Idegenek, ha meg fognak
fordulni városunkban, okvetlen fel fogják keresni a
temetőt, látni óhajtják majd a madárvédelmi telepet.
Amilyen hires rend és virágdisz tekintetében a kés-
márki temető, olyan hires legyen az eperjesi temető
madárvédelmi szempontból! Ez a mi ambiciónk, ez a
mi törekvésünk! Ha a nagyközönség támogatni fogja
ez irányu törekvéseinket, óhajunk biztosan rövidesen
teljesülni fog és lesz közönségünknek egy igazán ked-
ves helye, hol madárdaltól fog visszhangzani minden
fa, minden bokor, minden cserje! . . . A jövő esz-
tendőben a kisszebeni és bártfai községi temetőket
fogjuk átalakítani madárvédelmi teleppé.

Bohrandt Lajos.

A madárvédelemnek Olaszországban is akad néha néha egy-egy hűséges bajnoka, ami annál nagyobb érdem, mert tudnivaló, hogy édes-kevés eredménnyel küzd a nyers tömegek ellen. Ilyen bajnokul említik külföldi állatvédő folyóiratok dr. Enrico Casoli-t Pizában, aki számos röpiratban ismerteti és méltatja az egyes madárfajokat és azok jelentőségét. —d—

HIREK.

Kitüntetés. *Pákéi Sándor József*, az Emke alelnök-főtítkárát, régi buzgó munkatársunkat és a kolozsvári állatvédő egyesület választmányi tagját a király, az Emke 25 éves jubileuma alkalmával nagy érdemeinek elismeréséül az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki.

Új rendes tagok: Dombó Károly, dr. Halmos Pál, Gláter Ármin, Janovich J. József, Falich József, Bartha László, Szabó Vilmos, Geádé Magdolna bonne, Patricka Gyula cs. és kir. hadbiztos, Glatz Elza, Róna Dezső operaénekes, Kiss Béla m. kir. honvédszázados, Vojtkó Miksa kir. járásbíró, Pongrácz D. Szigfrid szobrászművész, Hudecz Aladárné, özv. Konti Józsefné tőzsdetulajdonos, Beckett Mór lelkész, dr. Dobál Antal máv. fogalmazó, Müller Katalin, Neuländer Mizzi magánzó, Bauer Ferencné vendéglős neje, Thein Lipót író-gépkereskedő.

Az Országos Állatvédő Egyesület céljaira adakoztak f. é. áprilistól augusztusig: Patricka Gyula 20 K., br. Pongrácz Vincéné 20 K., Fábry Erzsébet 5 K., Oelhofer Hubert 2 K., Balázs István dr. 1 K.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába június hónapban belépett összesen 3269 tag.

Szükszói javítóintézet. Méltóságos Farkas Edith alapítványi hölgy kívánságára az O. Á. V. E. a Schlachta Margit főnöknő vezetése alatt álló szükszói javítóintézet növendékei számára Madárvédő Liga nyomtatványokat stb. küldött és a nevezett alapítványi hölgynek az O. Á. V. E. törekvései iránt tanusított nemeslelkű érdeklődéséért köszönetet mondott.

A bécsi állatvédő-egyesület köréből a következő adatokat közöljük: Az egyesület által fentartott állatmenedékházban a lefolyt 1910. évben 7554 kutya és 4550 macska nyert elhelyezést, ami az előző évhez képest a kutyáknál 700, a macskáknál pedig 2800 állattal való szaporulatot jelent. A szegényebb sorsú kutyatartók között a fentebb említett évben 1100 ingyen kutyabárcát osztottak szét, hogy az állattartók terhén könnyítsenek. — A madárvédelem ügyét előmozdítandó, az elmúlt télen nemcsak Bécsben, hanem annak környékén is, 140-nél több madáretetőt állítottak fel és láttak el állandóan eleséggel. Az egyesület három mentő-

kocsiját mindössze 569 esetben vették igénybe. A kocsik most már más állatok szállítására is használatnak. Így a tulajdonos ezen szállíttathatja kórházba bármely beteg igavonó állatját, mely esetben a tanács által megállapított díj fizetendő. — Az alsóausztriai iskola-tanács által valamennyi iskolában elrendelt „Állatvédő nap” emelése végett az egyesület a f. évtől kezdve évenként 100—100 gyermek között 10—10 koronáról szóló betétkönyvecskét oszt ki, hogy az illetők állatvédő hajlamait jutalmazza. A bécsi rendőrségnek 600 embere lett volna az állatvédelem terén szerzett érdemekért jutalmazandó, de az egyesület anyagi eszközeire való tekintettel csak 210-en részesültek jutalomban. — Bobory Mária asszony Pozsonyból 50,000 koronát hagyományozott az egyesületnek. Sajnos, a pozsonyi magyarok részéről ez nem az első eset, akik igen sok esetben tagjai is a pozsonyi állatvédő-egyesületnek, de nagylelkű hagyományaikkal inkább a gazdag bécsi egyesületet támogatják és nem a pozsonyit, amelyre pedig az ilyen hagyomány sokkal inkább ráfért volna. —yi—

Távlovgálás Bécsből Budapestre. Az idén október 2-ikán és 3-ikán ismét lesz távlovgálás Bécs és Budapest között. A ló erőinek gyakorlása, a hadsereg lovas népének kiképzése és kipróbálása szempontjából az ember és ló sanyargatásának s kinzásának határáig *nem menő* ilyen versenyek ellen a legtöbb állatvédőnek sincs kifogása; de mert sajnos, az efféle verseny az ember- és lókinzás *végletéig szokott menni*, ezt a hirt sajnálatosnak kell jeleznünk és kívánatosnak kell mondanunk annak elhagyását, vagy legalább is bizonyos oly szabályokhoz kötését (pl. a teljes ép és jó kondícióban való megérkezés feltételét), amely szabályok gátat vessenek a szélsőségekbe menő ember- és lósanyargatásnak. (ik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A berlini kocsisiskola. A Fahr- und Fachschule Berlinben évente több tanfolyamot rendez kocsisok részére. A tanfolyam két hónapig tart, mely idő alatt minden kedden és pénteken este 8—10-ig a tanfolyam vezetőjén, egy nyugalmazott katonatiszten kívül egy állatorvos és egy kovácsmester vesz részt a tanításban. Ezenkívül minden csütörtökön d. u. 2—6 óráig hajtási gyakorlatokat különböző használatu kocsikkal és lovakkal tartanak. A tanfolyam befejezése után testületileg a német császár istállóit, ezek berendezését stb. tekintik meg. A tanfolyam részvételi díja berlinieknek 3 márka, másoknak 5 márka, mely díj adott esetben a tanfolyam legszorgalmasabb látogatóinak visszatéríthető. A berlini illetékes hatóság tervbe vette, hogy jövőben csak azoknak ad hajtási engedélyt, kik ezen tanfolyamot szabályszerűen elvégezték. A tanfolyam állatorvos-előadója dr. Liess, az állatvédelmi szempontból figyelmet érdemlő első segélynyújtást is begyakorolja a résztvevőkkel és a legutolsó tanfolyam vizsgáján (1910. dec.

18.) a *Dieta* altábornagy elnöklése alatt összeült vizsgáló bizottság a legnagyobb elismerését fejezte ki a vizsgázók tudása és ügyessége felett. (Dr. Z.)

Ahol a kutya kötelességérzete alul marad. A „Wossische Zeitung“ szerint Gromeyer dülsebergi telepes háztartásának szükséges tejet egy berlini tejszarnokból hozatja és pedig úgy, hogy naponként kora reggel hű kutyája Nero egy apró kékre mázolt szekér elé fogva az üres tejeskannákkal kísérelő vagy vezető nélkül a tejszarnokba üget, ott nyugodtan megvárja míg a kannákat tejjel megtöltik és azután visszasiet Dülsebergbe. Nero mindig rendesen és pontosan megtette kötelességét, amiről csak egyszer feledkezett meg, midőn a Dülsebergbe vezetve uton egy nyul futott át. Nem állotta meg, hogy üzöbe ne vegye tüskön-bokron keresztül, miközben a tejeskannák jobbra-balra kirepültek a szekérből. —d—

Egy művészi kivitelű madáritató-kut tervezésére egy állatbarát nő bőkezűsége folytán pályázat lett hirdetve Németországban, melyre 369 pályamű érkezett be, melyek közül 201, mint a pályázati feltételeknek meg nem felelő, mellőztetett. A fennmaradó 68 pályamű közül 13, mint kiválóbb, szűkebb bírálat alá vétetett és a 7 díj kiosztásra került. A pályázat célja kizárólag csak az volt, hogy alkalmas tervek készüljenek arra a célra, hogy nyilvános kertekben és parkokban a ma-

darak számára művészi kivitelű itató-alkalmatosságok létesítésére izléses és célszerű minták szerezzék. —yi—

A királyi magyar ornithologiai központ, mely eddig József-körút 65. szám alatt gyűjteményeivel és munkatermeivel szűk helyiségben szorongott, tágas új helyiséget nyert az ampelologiai kísérleti állomás egyik pavillonjában, ahová a központ már e napokban berendezkedik.

Kártékony állat-e a galamb? Gazdáink még ma is azt tartják, hogy a galamb kártékony állat, a szántóföldekről igen sok veteménymagot pusztít el. Ez azonban téves nézet. A galamb ugyanis nem kapargál, tehát azt a szemet, mely a föld alatt van, nem vájja ki onnan, hanem csak azokat szedegeti föl, melyek a föld színén maradtak, ezekből pedig, mint tudjuk, csak csenevész vagy üres kalász fejlődik, ha tehát a galambok elfogyasztják, ezáltal még semmiféle kárt nem tettek. Ellenben ha a galambokat tavasszal megfigyeljük, mikor a szántást ellepik és egynek-egynek, (ha levágjuk) a bögyét megvizsgáljuk, abban ezernyi és ezernyi gyommagot találunk, mely ha a szántásban marad vala, mindmegannyi kikelt volna. De nemcsak tavasszal, hanem nyáron és ősszel is igen sok gazmagot fogyasztanak a galambok és ezáltal a gazdának nagy hasznára válnak.

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY kir. tanácsos, főiskolai nyugd. tanár, egyesületi főtítká, felelős szerkesztő.

TARTALOM: Meghívó. — A földmivelésügyi miniszter ur elismerő irata. — A háromhónapos ebzárlat kérdéséhez. — Praktikus kutyaöl. — Nemzetközi állatvédő kongresszus Torinóban. — Összeköttetésünk az Orsz. Közművelődési Tanáccsal. — Egyesületi és szövetségi hírek: A nyiregházi állatvédő egyesület. — *Irodalom* A nagyváradi állat(madár)védő egyesület jelentése 1910. évtől. — Az ember és a kutya. — A magyarországi állatvédő egyesületek szövetsége és az O. Á. V. E. Évkönyve 1910. évről. — A sertésnyészítés alapvonalai. — *Állatok világa:* A száj- és körömfájásról. —

Különös fészkelő alkalmatosság. — Az egerésző ölyv. — A világ hasznos háziállatállománya. — *Madárvédelem:* Temetőink mint madárvédelmi telepek. — A madárvédelemnek Olaszországban. — *Hírek:* Kiténtetés. — Új rendes tagok. — Az Országos Állatvédő Egyesület céljaira adakoztak. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga. — Szükszói javítóintézet. — A bécsi állatvédő egyesület. — Távlovaglás Bécsből Budapestre. — *Különfélék:* A berlini kocsisiskola. — Ahol a kutya kötelességérzete alul marad. — Egy művészi kivitelű madáritató kut. — A királyi magyar ornithologiai központ. — Kártékony állat-e a galamb?

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

CHERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem eszközei. Ára 30 fill.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Ára 1 kor.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Az állatvédelem fontossága az emberiség művelődésének szempontjából. Ára 20 fill.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 1 kor.

Ugyanaz, német fordításban. Ára 1 kor.

MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen. Ára 1 kor.

PÁKOZDY LÁSZLÓ. A szemellenzöről. Ára 20 fill.

KEREKES JÓZSEF. Madaraink védelme. Ára 40 fill.

Dr. FROMM GÉZA. Madárvédelem. Minta-telepek. Ára 70 fill.

Gyermek-naptár 1912. évre. Ára 10 fill.

MÁDAY-CHERNEL. Madárvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 3 kor.

Madarak és Fák Napjára az ünnepély programjába való iskolai beszédeket, tanulók mondókáit, a Liga alakításának leírását tartalmazza a **Madarak és Fák Napja** című könyv, mely a hozzávaló eredeti **dalosfüzettel** együtt 2 koronáért bérmentve rendelhető a szerző, **Vadaj József** címén **Nagyváradon**. (Második bővített és átdolgozott kiadás.)

„Jókai“ könyvnyomdai műintézet, Budapest VII., Thököly-ut 28. (Garay-bazár.)

23

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ -NEK KÖZLÖNYE ≡
 BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
 Megjelenik egyszer havonként
 Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Külföldi hang magyarországi galamb-lövészetéről.

Lapunk múlt évi folyamában s ez évi folyamának 5. és 6. számában megvilágítottuk többféle oldalról a galamblovészet sportjának hogy úgy mondjuk: áldatlan voltát és teljes szükségtelességét és évek óta ismételtelen lépéseket tettünk azok mérséklése s illetőleg megszüntetése iránt, sajnos, csak annyi eredménnyel, hogy most már ugylátszik a totalizátor-fogadások megszűntek és az ezen lövőversenyeknek a hírlapokban való publikációja kivételessé vált.

Hogy azonban maga a galamblovészet mégis tovább él és uralkodik, bizonyítja — egyéb esetektől eltekintve az, hogy a hírneves Pöstyén fürdőben is az idei nyáron rendeztek ilyen „ünnepélyt“.

Erről egy külföldi fürdővendég a „Deutsche Tierschutzzeitung Ibis“ című lap f. évi 9. számában következőképen emlékezik meg:

A hírneves, százezreknek enyhülést és javulást nyújtó magyar pöstyéni fürdő vezetősége minden lehetőt elkövet arra is, hogy szórakozásokban, mulatságokban se legyen ott hiány. Ám valóságos kellemetlen meglepetés számba ment a remek fürdő-park egyes faira alkalmazott hirdetés, mely szerint ott ekkor és ekkor nagy galamblovészet lesz, jutalom-kiosztásokkal kapcsolatban. Fel is építették csakhamar a tribünöket s a galamblovészet megkezdődött. Ennek a „mulatságnak“, „kedvtelésnek“, melynek Magyarországon kívül tudtommal csak Olaszországban és Montecarlóban vannak hívei és kedvelői, egész módjáról és menetéről röviden a következőket jegyezhetem fel.

Mintegy 20 méternyre a lövők állásától, 5—6 láda van a földre helyezve, amelyekbe egy-egy galamb van bezárva. Zsineggel kapcsolatos csapó-ajtóit rendre-rendre a távolból egy suhanc tárja fel, hogy a galamb a szabadba juthasson s lövésre kerülhessen. Minthogy pedig a szabályok értelmében csak már a levegőbe röppenő galambra szabad lőni, felröppenni pedig a sokszor kiéheztetett és meggyötört galambnak kedve, sőt ereje nincs, egy másik suhanc van alkalmazva, akinek feladata gummi-labdákkal mindaddig dobálni az áldozati szárnyasokra, míg azok kénytelen-kedvetlen néhány centiméternyi magasságba végre mégis felemelkednek

és tehát a 20, mond husz méternyi távolságból lövő versenyzők — nem is golyójának, hanem — sörteinek áldozatául esnek, vagy csak megsebesülve és menekülve, s napokig is kínlódva valahol elpusztulnak.

Ez a kedvtelés, melyben a környék intelligenciájának jórésze, a fürdő tulajdonosával egyetemben részt vesz, két nap alatt több száz ártatlan galamb vérebe kerül és egyben mélyen megbotránykoztatja a különben is érzékeny idegzetű betegeket, akik nem efféle látványra elkészülve keresték fel Pöstyén világhírű iszapját és kénes vizét, de visszataszítólag hat a fürdőt látogató egészséges publikumra is, annál inkább, mivel 20 méternyi távolságból magával jötehetetlen galambra lőni és azt holtá silányítani, vagy épen csak megsebesíteni és kinoknak kitenni, valóban nem nagy bravur s fölösleges, mellőzhető attrakció, de embertelen is.

Kívánatos s talán remélhető is, hogy ennek a jó magyar, világhírű fürdőnek a vezetősége ezután nem vetemedik ilyen kinos látványosságok rendezésére, s megkiméli legalább az ott nyugalmat, segítséget kereső betegeket az ilyen kegyetlen, szívet, lelket megmarcanoló látványoktól.

Mo.

A földrengés és az állatok.

Az Országos Állatvédő Egyesület elnöke a Kecskeméti Állatvédő Egyesület titkárához kérdést intézett, történtek-e megfigyelések a várost ért nagy veszedelem idejében az állatok viselkedése tekintetében. Kerekes József, az egyesület buzgó titkára erre beküldötte dr. Kacsóh Pongrácnak, a kecskeméti lapokban a földrengésről irt figyelemreméltó tanulmányát, melyből a fölvetett kérdésre nézve a következő érdekes sorokat vesszük át: „Van a kérdésnek még egy másik érdekes oldala is, melyről Kecskeméten sok szó esett. A huszárezred tisztjei egybehangzóan mondták, hogy a lovak július 7-ikén este nem ettek, nyugtalanok voltak és nem akartak lefeküdni, szóval órákkal előtte jeleztek valami rendkívülit. Hogy mit, arra persze senki sem gondolt és nem is gondolhatott. — Angelis, aki a rémes messinai éjszakát a város határában fekvő Sanderson-villában töltötte, beszéli, hogy macskájuk hajnalban egyszerre csak kétségbeesetten kezdett ugrálni és nyivákolni; fel-